

COVID 19 SÜRECİNDE EVDE OYUN ETKİLEŞİMLİ BABA KATILIMI

Araştırma Makalesi / Research Article

Tükel, A. (2020). Covid 19 Sürecinde Evde Oyun Etkileşimli Baba Katılımı. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 1(2)

Geliş Tarihi: 30.07.2020

Kabul Tarihi: 30.12.2020

Ayşen TÜKEL

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
aysentukel@nevsehir.edu.tr
ORCID No: 0000-0002-4525-3293

Prof. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
a.uzunoz@nevsehir.edu.tr
ORCID No: 0000-0002-4130-4612

Özet

Çocukluk döneminin de çocuğun babasıyla olan ilişkileri ve paylaşımları onun tüm gelişimini etkilemektedir. Çocukların çevreyi keşfetmesi ve uyum sağlaması oyun yoluyla olmaktadır. Çocuklar babalarıyla oyun içerisinde ne kadar kaliteli zaman geçirirlerse birbirlerini anlamaları ve bağlanmaları o ölçüde kolay ve güçlü olur. Şu an tüm dünyayı saran Covid 19 salgını nedeniyle babalar ve çocukları daha fazla aynı ortamda bulunmaktadır. Buradan hareketle araştırmada çocukların babaları ile oynadıkları oyunlar, babaların çocuklarının oyunlarına katılım düzeyleri, oyunların içeriği hakkında bilgi sahibi olmak amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu on baba oluşturmaktadır. Bu araştırmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Veri toplama tekniklerinden yapılandırılmamış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Veri toplama aracının, içerik geçerliği ve anketteki soruların araştırmanın amacına uygun olup/olmadığı uzman görüşlerine göre belirlenmiştir. Araştırmada babalar ile çocuklarının birlikte ne sıklıkla oyun oynadıkları, ne tür oyunları oynadıkları, aktivite sırasında geçirilen süre, oyun oynanırken hangi mekanları tercih ettikleri, hangi materyaller kullandıkları gibi sorulara yanıt aranmıştır. Buna göre babalar ile çocuklarının birlikte günde ortalama bir saat oyun oynadıkları, Dramatik Oyunlar, Dijital Oyunlar, Akademik Oyunlar, Hareketli Oyunlar, Manipülatif Oyunlar ve Salon sınıf Oyunları gibi çok çeşitli oyunlar oynadıkları. Babalarla çocukları evde en çok Akademik Oyunlar oynamayı tercih ettikleri bunu sırasıyla Hareketli Oyunlar ve Salon sınıf Oyunları takip ettiği, en az Dijital Oyun oynadıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Pandemi Süreci, Oyun, Evde Baba Katılımı,

GİRİŞ

Okul çağı çocukluk dönemi çocuk gelişiminin önemi her geçen gün daha fazla vurgulanmaktadır. Bu dönemde çocuğun yakın çevresinde olan ebeveynin çocukla olan ilişkileri ve paylaşımları çocukların tüm gelişiminde olduğu gibi sosyal gelişimi açısından da büyük önem arz etmektedir. Bu dönemde çocuğun çevreyi keşfetmesi ve uyum sağlaması oyun yoluyla olmaktadır. Hayali, sosyo-dramatik veya hareketli hangi oyun türü olursa olsun oyun oynamak yalnızca eğlendirici ve hoş zaman geçirme aracı değil aynı zamanda dünyayı tanıma aracıdır.

Evde çocukla öz bakım ve kaliteli zaman geçirme konusunda hep anne sorumlu tutulmuş çocuğun hayattaki başarısı buna bağlanmıştır. Oysaki son yıllarda yapılan araştırmalar çocuk gelişiminde sadece anne ilgisinin yeterli olmadığını, evde baba katılımının çocuk üzerine önemli katkılarının bulunduğunu göstermektedir. Günümüze babalardan beklenen roller zaman içinde değişmiş; diğer beklentiler tamamen ortadan kalkmamakla birlikte ön plana çıkan temel rol değişime uğramıştır. Önceleri babanın rolü evdeki disiplinden sorumlu olmak iken zaman içerisinde bakım veren ve çocuğunun yaşamına katılım gösteren babalık modeli ön plana çıkmıştır (Pekel Uludağlı, N., 2017). Babaların evde çocuğun yaşantısına katılım yollarından biri oyun yoluyla olmaktadır. Çocuklar babalarıyla oyun içerisinde ne kadar kaliteli zaman geçirirlerse birbirlerini anlamaları ve bağlanmaları o ölçüde kolay ve güçlü yirmi yılda önemli bir artış görülmüş olsa da Türkiye’de babaların çocuklarının ev yaşamında oyun temelli katılımlarına yönelik çalışmaların sayısı sınırlıdır. Yapılan çalışmalarda, anne ve babaların çocuklarının oyunlarına katılım düzeyleri ve katılımı etkileyen etmenler incelenmiş fakat babaların çocuklarıyla oynadıkları oyun türlerine ilişkin nitel bir araştırmaya rastlanmamıştır (Işıkoğlu, N. ve Bora İvrendi, A., 2008).

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de bir pandemi süreci yaşanmaktadır. Bu süreç normal yaşantının dışına çıkılmasına ve günlük yaşamın değişmesine neden olmuştur. Türkiye’de izolasyon sürecinde 0-20 yaş grubu da sokağa çıkma yasağı uygulanan gruplardan biri olmuştur. Çalışma da 6-12 yaş grubunda olup evde zaman geçiren çocukların babalarıyla olan Oyun Etkileşimi araştırma konusunu oluşturdu. Bu fikirden yola çıkarak araştırmada babaların evde çocukları ile oynadıkları oyunlar, oyunların içeriği ve aktivite sırasında geçirdikleri sürenin belirlenmesi ve Covid 19 salgın döneminin evde baba katılımını etkileyip etkilemediğinin öğrenilmesi amaçlanmaktadır.

Amaç

Araştırmada Covid 19 pandemi sürecinde babaların evde çocuklarıyla oynadıkları oyunların türleri, süreleri, varsa normal sürece göre farklılıkları ve oyunların içeriği hakkında bilgi sahibi olmak amaçlanmaktadır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Araştırma Soruları

1. Babalar ile çocukları birlikte ne sıklıkla oyun oynamaktadır?
2. Babalar ile çocukları birlikte hangi tür oyunları oynamaktadır?
3. Çocuklar Babalarıyla birlikte en çok hangi oyunu oynamayı sevmektedir?
4. Oyun aktivitesi sırasında geçirilen süre ne kadardır?
5. Genellikle Oyunu kim başlatmaktadır?
6. Oyun oynarken hangi mekanları tercih ediyorsunuz?
7. Oyun oynanırken hangi materyaller kullanılmaktadır?
8. Babalar oyun oynarken hangi duyguyu hissetmektedir?
9. Covid 19 izolasyon süreci öncesi ve şu anki oyunlarınızda farklılık var mıdır?
10. Babaların Çocuklarıyla Oynadıkları oyunlardan bazıları nelerdir?

Yöntem

Araştırma nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Nitel araştırma insanların yaşam tarzlarını, öykülerini, davranışlarını, örgütsel yapıları ve toplumsal değişmeyi anlamaya dönük bilgi üretme süreçlerinden biridir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden Durum Çalışması deseni kullanılmıştır. Durum Çalışmasında amaç belirli bir duruma ilişkin sonuçlar ortaya koymaktır. Yani bir ortam, durum veya süreç bütüncül bir yaklaşımla araştırılarak ilgili durumu nasıl etkiledikleri veya nasıl etkilendikleri üzerinde durulur (Yıldırım ve Şimşek , 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde araştırmaya hız ve pratiklik katan durum örnekleme (convenient sampling) yöntemi kullanılarak kolay ulaşılabilirlik sağlanması amaçlanmaktadır. Zaman ve emek yönünden evrenin bütününe ulaşmada zorluklar olduğundan, evreni temsil eden örneklem olarak 6-12 yaş grubundan çocuğu olan 10 baba çalışma grubunu oluşturmuştur. Katılımcı 10 babadan beşinin çocuklarının kız çocuğu beş babanın çocuklarının erkek çocuğu olmasına dikkat edilmiştir. Babalara “çocuklarıyla oyun oynayıp oynamadıkları” sorulmuş çocuklarıyla oyun oynayan babalara görüşme formu dağıtılmıştır.

Araştırmaya katılan babalar ve çocuklara ait bilgiler tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubuna ait bilgiler

Değişkenler	Katılımcılar	f	%
Katılımcının yaşı	29-39	7	%70
	40-50	3	%30
Eğitim Durumu	Lise	1	%10
	Üniversite	5	%50
	Yüksek lisans/Doktora	4	%40
Mesleği	Akademisyen	2	%20
	Öğretmen	3	%30
	Memur	4	%40
	Serbest Meslek	1	%10
Çocuğun yaşı	2014 Doğumlu	1	%10
	2015 Doğumlu	2	%20
	2012 Doğumlu	5	%50
	2008 Doğumlu	2	%20
Çocuğun cinsiyeti	Kız	5	%50
	Erkek	5	%50
Çocuğun doğuş sırası	İlk Çocuk	8	%80
	İkinci Çocuk	2	%20

Araştırmaya katılan babaların %40'ı Yüksek lisans/Doktora düzeyinde eğitime sahip olup %50 si Üniversite mezunudur. Katılımcıların %70 i 29-39 yaş aralığındadır. Çocukların %50 si 2012 doğumlu ve %80 i ilk çocuktur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, nitel veri toplama tekniklerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Böylelikle, zengin ve yeterli bilgi toplanması hedeflenmiştir (Büyüköztürk vd., 2010). Araştırmacı tarafından yapılandırılmamış görüşme formu hazırlanırken ilgili literatür taranmıştır. Görüşme formu, iç geçerliğini sağlamak için alanında uzman beş kişinin görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan, görüşmede sorulacak soruların ele alınmak istenen konuyu tam olarak kapsayıp/kapsamadığı, soruların açık, net ve anlaşılır olup/olmadığının değerlendirmeleri istenmiştir. Uzmanların görüşlerine dayanarak, öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılarak görüşme soruları tekrar gözden geçirilmiştir. Görüş Formu 10 açık uçlu sorudan oluşmuştur. Araştırmanın güvenilirliğinin hesaplamasında; $Güvenilirlik = \frac{Görüş\ birliği}{(Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı)}$ Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır.

Tablo 2. Uzman Görüşme Kodlama Anahtarında Yer Alan Soruların Güvenirlik Yüzdeleri

Sorular	Güvenilirlik Yüzdeleri
1. Soru	100

2. Soru	100
3. Soru	85
4. Soru	85
5. Soru	90
6. Soru	90
7. Soru	90
8. Soru	95
9. Soru	100
10. Soru	100

Görüşme kodlama anahtarının güvenilirliğine bakıldığında, 1. 2. 9.ve 10. soruda en yüksek %100; 5. 6. Ve 7.soruda %90 ve 8. Soru %95 olarak hesaplanmıştır. Uzman görüşme kodlama anahtarının güvenilirlik ortalaması % 93'dür.

Veri Analizi

Görüşme formundan elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir “Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 224). Betimsel analiz tekniği ile veriler özetlenerek, yorumlanmıştır. Bununla birlikte, görüşme sorularından elde edilen ham veriler kodlama yapılarak kategoriler oluşturularak ve veriler kategoriler altında sınıflandırılarak okuyucu için anlamlı hale getirilmiştir. Betimsel analizde, katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir şekilde ortaya çıkarabilmek amacı ile doğrudan alıntılara sık sık yer verilmiştir. Böylelikle, doğrudan alıntılara yer verilerek geçerlilik sağlanması amaçlanmaktadır. Katılımcıların doldurduğu her bir görüşme formu K1, K2..... şeklinde numaralandırılmıştır.

BULGULAR VE SONUÇLAR

Araştırmada yer alan 10 alt probleme ilişkin verilerin analizi yapılmış ve elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

1.Alt probleme ilişkin bulgular

Birinci alt problemde babaların çocuklarıyla ne sıklıkta oyun oynadıklarını ölçmek amacıyla “Babalar ile çocukları birlikte ne sıklıkla oyun oynamaktadır?” sorusuna verilen cevaplar Tablo 2 de gösterilmiştir.

Tablo 3. Babaların çocuklarıyla birlikte hangi sıklıkta oyun oynadıklarına ilişkin bulgular.

Babaların çocuklarıyla birlikte oyun oynama sıklığı	f	%
Hergün	9	%90
İki gün ara ile	1	%10

Tablo 3 'de verilen cevaplara göre katılımcıların %90 'ı her gün çocuklarıyla oyun oynadıklarını ifade etmişlerdir.

2. Alt probleme ilişkin bulgular

İkinci alt problemde babaların çocuklarıyla hangi tür oyun oynadıklarını belirlemek amacıyla "Babalar ile çocukları birlikte hangi tür oyunları oynamaktadır?" sorusu yöneltilmiş ve verilen cevaplar oyun türlerine göre kategorilendirilerek tablo 3 te sunulmuştur.

Tablo 4. Babaların çocuklarıyla birlikte hangi tür oyunları oynadıklarına ilişkin bulgular.

Oyun Türü	Oyun İsimleri	f	Grup f	%
Dramatik Oyunlar	Tiyatro,	1	7	%19
	Rol Oynama	1		
	Doğaçlama	4		
	Kendi ürettiğimiz yaratıcı oyunlar	1		
Dijital oyunlar	Bilgisayar Oyunları	1	2	%5
	Konsol Oyunları	1		
Akademik Oyunlar	Kitap veya dergi okuma	2	10	%26
	Akıl oyunları	2		
	İsim Şehir	1		
	Satranç	2		
	Bilmece sorma	1		
	Bilgi yarışması	1		
	Scrabble (Kelime Bulma Oyunu)	1		
Hareketli Oyunlar	Saklambaç	2	8	%21
	Top oyunları	3		
	Salıncakta sallanma, kaydırağdan kayma	2		
	Dans oyunları	1		
Manipülatif oyunlar	Legolarla oyun	1	3	%8
	Ahşap Bloklarla oyun	1		
	Puzzle	1		
Salon sınıf Oyunları	Sıcak-soğuk	1	8	%21
	Nesi var	1		
	Evcilik	1		
	Kayıp Eşya Bulma Oyunu	1		
	Oyuncaklarla serbest oyun	1		
	Kart Oyunları (Uno, Reversi)	3		
Toplam		38		%100

Babaların çocuklarıyla oynadıkları oyunlar eldeki verilere göre Dramatik Oyunlar, Dijital Oyunlar, Akademik Oyunlar, Hareketli Oyunlar, Manipülatif Oyunlar ve Salon sınıf Oyunları olarak gruplandırılmıştır. Babalarla çocukları evde %26 Akademik Oyunlar oynamayı tercih ettikleri bunu sırasıyla Hareketli Oyunlar ve Salon sınıf Oyunlarının (%21) takip ettiği, en az Dijital Oyun (%5) oynadıkları görülmüştür.

3. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Çocukların Babalarıyla birlikte en çok hangi oyunu oynamayı sevdiklerini tespit etmek amacıyla “Çocuklar Babalarıyla birlikte en çok hangi oyunu oynamayı sevmektedir” sorusu yöneltilmiş verilen cevaplar tablo 4 te sunulmuştur.

Tablo 5. Çocukların Babalarıyla birlikte en çok hangi oyunu oynamayı sevdiklerine ilişkin bulgular

Çocukların Babalarıyla birlikte en çok hangi oyunu oynamayı sevmektedir.			
Katılımcı	Oyun Adı	f	%
K1	Kayıp Eşya Bulma Oyunu	1	%10
K2, K4	Topla Oynanan Oyunlar	2	%20
K3, K8	Saklambaç	2	%20
K5, K9	Akıl Oyunları	2	%20
K6	Oyuncakların Tanıştırılması (Doğaçlama)	1	%10
K7	Satranç	1	%10
K10	Kitap Okumak	1	%10

Tablo 5’ e göre çocukların oynamayı tercih ettikleri oyunlar Topla Oynanan Oyunlar, Saklanbaç, Akıl Oyunları (%20) kayıp eşya bulma oyunu, satranç, kitap okumayı, doğaçlama (%10) dır.

4. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Babalarla çocukların oyun aktivitesi sırasında geçirdikleri süreyi belirlemek amaçlanmış ve sonuçlar tablo 5 de sunulmuştur.

Tablo 6. Oyun aktivitesi sırasında tahmini geçirilen süreye ilişkin bulgular

Oyun aktivitesi sırasında tahmini geçirilen süre	f	%
Yarım saatten az	1	%10
Yarım saat	2	%20
1 saat	6	%60
2 saat	1	%10
Toplam	10	%100

Katılımcılar her oyunda geçirilen sürenin farklılık gösterdiğini belirtmekle birlikte genelleme yaparak bir süre belirlemişlerdir. Buna göre %60 ile en çok aktivitenin 1 saat sürdüğü ifade edilmiş %20 ile yarım saat, iki saat ve yarım saatten az ifadeleri de yer almıştır.

5. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Beşinci alt problemde oyun aktivitesini kimin başlattığını belirlemek amacıyla soru yöneltilmiş verilen cevaplar tablo 6 da sunulmuştur.

Tablo 7. Oyunu kimin başlattığına dair bulgular

Oyun aktivitesini kimin başlattığı	f	%
Baba	1	%10
Çocuk	9	%90
Toplam	10	%100

Tablo 7'ye göre oyun aktivitesini başlatan %90 çocuklar olmuştur. Babalar %10 oyunu başlatan taraf olmuştur.

6. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Babaların ve çocukların oyun oynamak amacıyla evin hangi bölümlerini oyun alanı olarak kullandıkları öğrenmek amaçlanmış ve “Oyun oynarken hangi mekanların tercih ediyorsunuz” sorusu yönlendirilmiş verilen cevaplar tablo 8 de yer almıştır.

Tablo 8. Oyun oynarken hangi mekanların tercih edildiğine ait bulgular.

1. Oyun oynarken hangi mekanların tercih edildiği	f	%
Salon	8	%50
Koridor	4	%25
Çocuk odası	2	%13
Evin her odası	1	%6
Balkon	1	%6
Toplam	16	%100

Tablo 8 incelendiğinde babalar ile çocuklarının evde oyun oynama mekanı olarak en çok (%50) evin salonunu daha sonra koridoru (%25) tercih ettikleri görülmüştür. Çocuk odası oyun oynamak için 3. Sırada yer alırken evin her bölümünü kullandığını ifade eden (%6) katılımcılar da vardır.

7. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Yedinci alt problemde Covid 19 pandemi sürecinde evde çocukları ile oyun aktiviteli baba katılımı yapan babaların “Oyun aktivitesi sırasında hangi materyallerin kullanıyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen verilerin sınıflandırılması yapılmıştır.

Tablo 9. Oyun aktivitesi sırasında hangi materyallerin kullanıldığına dair bulgular.

Oyun Oynarken Kullanılan Materyaller	f	%
Evdeki Malzemeler	4	%20
Çeşitli Oyuncak Ve Toplar	6	%30
Eşleştirme Kartları, Puzzle	6	%30
Kitap,	2	%10
Kalemler Kağıtlar, Karton Vs.	2	%10
Toplam	20	%100

Babalar çocuklarıyla oyun oynarken oyunun içeriğine göre materyal kullandıklarını belirttikten sonra ev de en çok Çeşitli Oyuncak Ve Toplarla, Eşleştirme Kartları, Puzzle (%30) ile oyun oynadıklarını belirtmiş 4 katılımcı evdeki tüm malzemeleri oyunun içeriğine göre kullandıklarını ifade etmiştir. Bazı katılımcılarda Kalem Kağıt, Karton vs. ile Kitapları oyun materyali olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Babaların görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

K4 “Oyuna göre değişiyor. Lego ise legolar ile oynuyoruz. Bazen kartonlar kalemler kağıtlarla kostüm yapıyor sonrada tiyatro oynuyor cep telefonu ile videoya çekip izliyoruz. Özellikle bu oyunu oynarken hepimiz çok eğleniyoruz .”

K1 “Evdeki tüm malzemeler bizim için oyun malzemesi oluyor. Zarar vermeyecek, dikkat çeken, kırılmayan malzemeleri oyunlarımızda kullanıyoruz”

8. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Sekizinci alt problemde evde çocukları ile oyun aktiviteli baba katılımı yapan babaların “Çocuklarınızla oyun oynarken hangi duyguyu hissediyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen verilerin sınıflandırılması yapılmıştır.

Tablo 10. Babaların oyun oynarken hangi duyguyu hissettiğine dair bulgular

Babalar oyun oynarken hangi duyguyu hissetmektedir.	f	%
Eğleniyorum	5	%50
Mutlu oluyorum	1	%10
Huzurluyum	1	%10
Sevgi doluyum	1	%10
Eğleniyorum fakat yoruluyorum	2	%20
Toplam	10	%100

Tablo 10’a göre babaların büyük bir bölümü (%50) çocuklarıyla oyun oynarken eğlendiklerini, bazıları yorulduğunu fakat eğlendiğini (%20) ifade etmiştir. Oyun aktivitesi sırasında mutlu olduğunu, sevgi dolu hissettiğini, huzurlu olduğunu belirten Katılımcılar olmuştur.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadesine olduğu gibi yer verilmiştir.

K7. Oğlum keyif aldığı için mutlu olurum

K2. Çok eğleniyorum mutlu oluyorum. Onların gelişimini izlemek beni motive ediyor.

K3. Müthiş eğleniyorum. Hayatımın belki de en güzel anlarını yaşıyorum.

K9 “Zamana, kızımın anlık tepkilerine ve oyunun süresine göre değişkenlik gösterebiliyor ve farklı duygular yaşayabiliyorum. Genellikle; mutluluk, endişe (koşarken bir yere çarpacak, bir şey olacak), şaşkınlık (olmadık zamanda olmadık laflar edebiliyor) ama en çok da sevgi”.

9. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Dokuzuncu alt problemde Covid 19 pandemi sürecinde evde çocukları ile oyun aktiviteli baba katılımı yapan babaların “Covid 19 izolasyon süreci öncesi ve pandemi (şu anki) sürecinde oyunlarınızda farklılık varmıdır?” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen verilere tablo 11 de yer verilmiştir.

Tablo 11. Covid 19 izolasyon süreci öncesi ve şu anki oyunlarda farklılık olup olmadığına dair bulgular

Covid 19 izolasyon süreci öncesi ve şu anki oyunlarda farklılık olup olmadığı	f	%
Farklılık Yok	8	%80
Farklılık Var	2	%20
Toplam	10	%100

Katılımcıların %80’i Covid 19 izolasyon sürecinde çocuklarıyla evde etkileşimli oyun oynamalarında bir farklılık olmadığını ifade ederken %20’si oyunlarda artış ve çeşitlenme gibi farklılıklar oluştuğunu ifade etmiştir.

Babaların görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

K8 “Dışarıda scooter a binmek veya parka gitmek çok çok azaldı bu süreçte. Onların yerine puzzle ön plana çıktı. Ayrıca evdeki imkanlarla salonda kaydırak yapma ve balkonda su ile oynama çok arttı.”

K2. Oyunlarda artış var çeşitlenme var çünkü aynı oyunlardan sıkılabiliyorlar

K3 Hayır yok. Genelde ev içi oyunlar olduğundan fark yok

10. Alt Probleme ilişkin Bulgular

Onuncu alt problemde Covid 19 pandemi sürecinde evde çocukları ile oyun aktiviteli baba katılımı yapan babaların “Çocuklarınızla Oynadığınız oyunlardan örnekler verir misiniz?” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen verilere olduğu gibi yer verilmiştir

Tablo 12. Babaların Çocuklarıyla Oynadıkları oyunlardan verdikleri örneklere ilişkin bulgular

Katılımcı	Oyun Örnekleri
K1	Mor spot ışığı altında parlayan sarı nesnelere gizlenmesi ve çocukların bu nesnelere odaya girerek bulmasına dayanan bir oyun. Nesnelere tamamen gizlenmeyip küçük bir kısmı bulmasına imkan verecek şekilde saklanır. Çocukta dikkatin ve odaklanmanın artırıldığına yaradığını düşünüyorum. En uzun oynadığımız oyunun bu olması çocukların da sevdiğini gösteriyor.
K2	Onlara bir konu veriyorum örneklerle akıllarında neler yapabileceklerini canlandırmalarını istiyorum sonra da konu ile alakalı doğaçlama tiyatro yapıyorlar. Videoya çekip sonra izliyoruz Kartondan şans ve bilgi oyunları yapıyoruz ve oynuyoruz.
K4	Lego, knex vb. yapı inşa oyunları oynuyoruz.
K5	Role play: telefonda oynadığı oyunlardaki veya televizyonda izlediği filmlerdeki karakterleri canlandırıyoruz
K6	Karete Futbol Saklambaç Kovalamaç Satranç Son kale oyunları gibi hareketli oyunları tercih ediyoruz,

K7	Taş kağıt makas gibi oyunların yanı sıra doktorculuk taksi şoförü olma gibi mesleklerle ilgili dramatik oyunlarda oynuyoruz.
K8	Satranç, Uno, Reversi, gibi masa oyuncakları kart oyunları oynuyoruz ayrıca çeşitli boyalar ile boyama yaparız.
K9	Kitap veya dergi okumak (oyundan daha öncelikli, illaki okutur), ben at olurum sırtıma biner, kart eşleştirme, puzzle yaparız yaşına uygun ayrıca salıncak ve kaydırak(Evdeki minder ve yastıklarla) oyunu oynarız birlikte .
K10	Erkek çocuğum olduğu için özellikle bu dönemde evde enerjisini atabilmesi için karete futbol saklambaç kovalama gibi hareketli ve eğlenceli oyunlar oynuyoruz bazende Satranç oynuyoruz.

Babaların Çocuklarıyla Oynadıkları oyunlardan örnekler vermeleri istenmiş ve babaların soruya verdikleri cevaplar Tablo 12 de yer almıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma babaların “Covid 19 sürecinde Oyun Etkileşimli Evde Baba Katılımı ile ilgili görüşlerini ortaya koymak” amacıyla hazırlanmıştır. Babalara çocuklarıyla evde etkileşimli oyun oynayıp oynamadıkları sorulmuş olumlu yanıt verenlere görüşme formu dağıtılmıştır. Çalışmada katılımcıların genellikle yaş ortalaması 29-39 yaş aralığında olup çocukların yaş aralığı 6-12 dir. Çocukların büyük çoğunluğunun ailenin ilk çocuğu olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan babaların tamamına yakını Üniversite ve Yüksek lisans/Doktora düzeyinde eğitime sahip tir. Haight, Parke ve Black (1997) yaptığı araştırmada eğitim seviyesinin yüksek ebeveynlerin oyuna ilişkin bakış açılarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra eğitim düzeyinin baba katılımı ile olumlu yönde ilişkili olduğunu (Paquette ve ark., 2000) ve eğitim düzeyinin anlamlı etkisi olmadığını belirten (Paulson, Dauber ve Leiferman, 2010) bulgular da vardır.

Babaların geneli çocuklarıyla hergün ortalama bir saat oyun oynadıklarını belirtmişlerdir. Öztürk E (2019) Ebeveyn Bakış Açısıyla Oyun: Çukurca İlçesi Örneği çalışmasında ebeveynlerin çocuklarıyla günde yarım saat ile iki saat arasında oyun oynadıklarını tespit edildiğini ifade etmiştir. Bu durum araştırmadaki süreyle örtüşmektedir.

Babaların çocuklarıyla oynadıkları oyunlar eldeki verilere göre Dramatik Oyunlar, Dijital Oyunlar, Akademik Oyunlar, Hareketli Oyunlar, Manipülatif Oyunlar ve Salon sınıf Oyunları olarak gruplandırılmış tır. Babalarla çocukların evde en çok Kitap veya dergi okuma, Akıl oyunları, İsim Şehir, Satranç, Bilmecce sorma, Bilgi yarışması, Scrable (Kelime Bulma Oyunu) gibi çocukların akademik yönüne de katkı sağlayacak oyunları tercih ettikleri görülmüştür. Araştırmanın verilerine göre en az oynanan oyun türü ise bilgisayar oyunlarıdır. Aral ve Doğan-Keskin’ in (2018) çocukların teknolojik alet kullanımına yönelik olarak ebeveyn görüşlerinin ele alındığı çalışmasında; çocukların %44,8’i cep telefonu, %43,1’i tablet, %21’i bilgisayar kullandığını ve %70,2’si televizyon izlediği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada en az oynanan oyun türünün bilgisayar oyunları olması babaların oyun oynama konusundaki bilinç ve istekleri olduğu gibi çocuklarıyla oyun içerisinde kaliteli zaman geçirme düşünceleri de olabilir. Ayrıca Işıkoğlu ve İvrendi, 2008 de “Anne ve Babaların Oyuna Katılımı” üzerine yaptıkları araştırmaya göre babalar sosyo-dramatik ve hareketli oyunlara annelere göre daha fazla katılmaktadırlar. Etkileşimli oyun oynamada oyunu kimin

başlattığı önemlidir. Babalar her ne kadar oyun oynamakta istekli olduklarını söyleseler de oyunu başlatan tarafın genellikle çocuklar olduğu tespit edilmiştir.

Oyun aktivitesi sırasında evde hangi mekanların daha fazla tercih edildiğine ilişkin yapılan araştırmada salon, oturma odasının oyun alanı olarak kullanıldığı bunu evin koridor ve hol kısımlarının izlediği çocuk odasının oyun alanı olarak çok fazla tercih edilmediği sonucuna varılmıştır. Evde salonların daha geniş mekanlar olması ve salgın döneminde evde uzun süre kalınması geniş mekanların tercih edilmesini sağlamış olabilir. Çocukların babalarıyla en çok hangi oyunları oynamak istediği araştırıldığında Topla Oynanan Oyunları, Saklanbaç, Akıl Oyunlarını, satranç oynamayı kitap okumayı ve doğaçlama yaparak imgesel oyun oynamayı tercih ettikleri görülmüştür.

Oyun oynarken oyunun içeriğine göre materyal kullanımının yanı sıra yaratıcı oyunlarda evdeki her malzemeyi oyun materyali olarak kullanıldığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra çeşitli oyuncak ve toplar, eşleştirme kartları, puzzle kalem kağıt, karton vs. ile kitapları oyun materyali olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir. Kitapların babalarla çocukların birlikte kaliteli zaman geçirdikleri bir süreçte yer alması sevindiricidir. Böylece kitaplar çocukların küçük yaşta hayatına girmiş olmaktadır. Katılımcıların eğitim seviyesinin yüksek olmasının burada etkili olduğu düşünülmektedir. Güven'in 2018 yılında oyun araştırmasında da çocukların oyuncaklarla oynadığı ve oyunlarında kullandıkları oyuncakların da en çok "top, araba ve bebek" olduğunu ortaya koymuştur.

Babaların çoğunluğu çocuklarıyla oyun oynarken eğlendiklerini ifade etmişlerdir, oyun aktivitesi sırasında mutlu olduğunu, sevgi dolu hissettiğini, huzurlu olduğunu belirten katılımcılar da olmuştur. Anlaşıldığı üzere oyun etkileşimi sanıldığı gibi sadece çocukların yararına bir etkinlik olmayıp babalarında keyif aldığı sevecek yaptığı bir faaliyettir.

Son olarak araştırmanın bulgularına göre Covid 19 izolasyon sürecinde babalar çocuklarıyla evde etkileşimli oyun oynamalarında bir farklılık olmadığını ifade etmişlerdir. Oyunun pandemi öncesi gibi pandemi döneminde de evde oynandığı için bir değişiklik olmadığını ifade edenlerin yanı sıra pandemi döneminde evde uzun süre kalındığı için oyunlarda artış ve çeşitlenme olduğunu ifade edenlerde olmuştur.

Yapılan araştırmanın sonuçlarından hareketle şu öneriler sunulabilir:

Oyun çocuğun en önemli işi ve uğraşdır. Dolayısıyla babalar oyunu teşvik etmeli gerektiğinde oyun kurucu, oyun kolaylaştırıcı ve oyun materyali sağlayıcı rolü ile oyunu geliştirmeli ya da zenginleştirmelidirler. Araştırma Covid 19 salgın döneminde yapılmıştır. Babalarla çocukların evde etkileşimli oyun katılımına ilişkin çalışma normal süreçte de yapılabilir. Nevşehir ilinde gerçekleştirilen çalışma farklı yaş gruplarıyla ve farklı illerde de yapılabilir.

Kaynaklar

Aral, N., Doğan Keskin, A. (2018). Ebeveyn bakış açısıyla 0-6 yaş döneminde teknolojik alet kullanımının incelenmesi. *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 5(2),317–348.

Haight, W. L., Parke, R. D.; Black, J. E. (1997). Mothers' and fathers' beliefs about and spontaneous participation in their toddlers' pretend play. *Merrill-Palmer Quarterly*, 43(2), 271–290.

İşıkoğlu, N.; Bora İvrendi, A. (2008). Anne ve Babaların Oyuna Katılımı, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Yıl 2008 (2) 24. Sayı.

Rollè , L., Gullotta G., Trombetta T., Curti, L., Gerino, E., Brustia, P., Caldarera, M.,(2019). Erken ve Orta Çocuklukta Babanın Katılımı ve Bilişsel Gelişim: Sistematik Bir Gözden Geçirme. *Torino Üniversitesi, Psikoloji Bölümü*, Torino, İtalya Psychol., 25 Ekim 2019 | <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02405>.

Öztürk, E. (2019). Elementary Education Online, 2019; 18 (4): pp. 1938-1955 *İlköğretim Online*, 2019; 18(4): s.1938-1955.[Online]:<http://ilkogretim-online.org.tr> doi: 10.17051 / ilkonline . 2019.639367.

Paquette, D., Bolte, C., Turcotte, G., Dubeau, D., Bouchard, C. (2000). A new typology of fathering: defining and associated variables. *Infant, Child Development*, 9 (4), 213230.

Paulson, J. F., Dauber, S. E., Leiferman, J. A. (2010). Parental depression, relationship quality, and nonresident father involvement with their infants. *Journal of Family Issues* 20 (10), 1–22.

Uludağlı, P., N., (2017). *Baba katılımında etkili faktörler ve baba katılımının baba, anne ve çocuk açısından yararları*. Türk Psikoloji Yazıları, Haziran 2017, 20(39), 70-88.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.